

## POSTANOWIENIE

18 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

na posiedzeniu niejawnym 18 grudnia 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa X.Y.

przeciwko X.Y.1

o separację,

na skutek wystąpienia przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie

postanowieniem z 7 listopada 2025 r., I C 837/25,

o przekazanie do sądu równorzędnego,

**odmawia przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi  
równorzędnemu.**

## UZASADNIENIE

Postanowieniem z 7 listopada 2025 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie, na podstawie art. 44<sup>1</sup> § 2 k.p.c., wystąpił do Sądu Najwyższego o przekazanie do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu sprawy z powództwa X.Y. przeciwko X.Y.1 o separację. Sąd wskazał, że z wnioskiem o wystąpienie do Sądu Najwyższego wystąpiła pozwana, która upatruje jego podstawy w okoliczności, że strony pełnią funkcję prokuratorów w okręgu właściwości Sądu Okręgowego w [...] co może rodzić wątpliwości co do obiektywizmu postępowania i wpływać na postrzeganą bezstronność i niezawisłość sądu w oczach opinii publicznej.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Zgodnie z art. 44<sup>1</sup> § 1 k.c. Sąd Najwyższy może przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z sądem występującym, jeżeli

wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości, w szczególności względ na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego. Przytoczona regulacja dotyczy sytuacji, gdy rozpoznanie sprawy w danym sądzie, bez względu na to przez którego sędziego, godziłoby w dobro wymiaru sprawiedliwości. Chodzi zatem, co do zasady, o tego rodzaju okoliczności, które są powiązane z danym sądem w znaczeniu ustrojowym (instytucjonalnym), a nie z konkretnym sędzią. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono również, że samo subiektywne przekonanie strony, że postępowanie powinien prowadzić inny sąd niż właściwy zgodnie z ustawą, nie są wystarczające do zastosowania art. 44<sup>1</sup> § 1 k.p.c. W szczególności zaś instytucja uregulowana w tym przepisie nie może służyć stronom do dowolnego kształtowania składu sądu orzekającego (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 25 czerwca 2025 r., III CO 653/25, niepubl.; z 25 czerwca 2025 r., III CO 439/25, niepubl.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że potrzeba przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu na podstawie art. 44<sup>1</sup> k.p.c. może zachodzić, gdy sprawa prowadzona jest np. przeciwko sędziemu danego sądu. Okoliczność pozwania w danej sprawie sędziego lub pracownika sądu właściwego powinna przemawiać za rozważeniem przez sąd rozpoznający powództwo okoliczności faktycznych w aspekcie ewentualnego wystąpienia w trybie art. 44<sup>1</sup> k.p.c., jednak o potrzebie wystąpienia do Sądu Najwyższego powinno decydować występowanie innych, szczególnych - czyli o kwalifikowanym charakterze - okoliczności uzasadniających zagrożenie dobra wymiaru sprawiedliwości, w szczególności społeczny odbiór sądu jako organu bezstronnego. Gdyby bowiem intencją ustawodawcy było zastosowanie art. 44<sup>1</sup> k.p.c. do wszystkich spraw, w których pozwano sędziego lub pracownika sądu właściwego, wprowadziłby takie rozwiązanie wprost, podobnie jak uczynił to w art. 44<sup>2</sup> k.p.c. (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 maja 2020 r., II CO 106/20, niepubl.).

W przedmiotowej sprawie jako okoliczność uzasadniająca przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi wskazany został fakt, że stronami postępowania są prokuratorzy. Zdaniem Sądu Najwyższego nie jest to okoliczność wystarczająca w przedmiotowej sprawie do zastosowania art. 44<sup>1</sup> k.p.c. Sam fakt

wykonywania zawodu prokuratora i jedynie potencjalne służbowe kontakty między prokuratorami a sędziami nie są wystarczające do stwierdzenia, że w sprawie jest zagrożona wewnętrzna sfera bezstronności właściwego sądu. Również wzgląd na zewnętrzny aspekt bezstronności sądu, oceniany z punktu widzenia opinii publicznej, na który powołano się w wystąpieniu, nie przemawia za jego zasadnością. Obawa wystąpienia w opinii społecznej przekonania, że sprawa nie zostanie w tym sądzie bezstronnie rozpoznana musi być realna, a nie hipotetyczna (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 maja 2020 r., V CO 1/20, niepubl.).

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przekazania sprawy.

Roman Trzaskowski

(M.M.)

[a.ł]